

Werkbijen & bijenwerk

Interview met Kees Verrips, mede-eigenaar van De Werkbij in Rhenen

De Werkbij in Rhenen, dat is Kees en Kees is De Werkbij. Maar Kees is veranderd. Hij heet niet langer Van Holland, maar sinds 2009 Verrips. Dat is niet het enige wat veranderd is. De oude Kees is een ambachtsman die bomvol anekdotes zit; de nieuwe Kees is een man met een missie.

tekst en foto's Bart de Coo

Aan het begin van ons gesprek in de kantine van het pas geopende Nederlandse Inkoopcentrum in Veenendaal, op fietsafstand van de vertrouwde locatie aan de Noordelijke Meentsteeg in Rhenen, gaat het mobieltje. Of ze koffie kunnen komen drinken. Niks daarvan, ze wachten maar even daar. Hij is nu even in gesprek. Het mobieltje gaat definitief uit en de nieuwe

Kees pakt de draad van zijn verhaal weer op. "Kees en Wil van Holland raakten hun bedrijf maar moeilijk kwijt. Uiteindelijk kwamen wij in beeld. Wij, dat zijn de families Van den Hoek en Verrips. Waarom niet eerder? Ach, wij waren er nog helemaal niet mee bezig. Ik was basisschooldirecteur en docent op de pabo en hobbyimker bovendien. Ik ben NBV-lid sinds,

even denken, 1983. Ik kan er een jaartje naast zitten. Maar mijn baan had geen continuïteit. Misschien konden wij met De Werkbij in de praktijk brengen wat we altijd al gewild hadden: een imkerij met een educatieve functie en met leer-werkplekken. We besloten het met zijn vieren te gaan doen. We kochten het als opstap om onze doelen te realiseren. Ik had wel wat relevante werkervaring. Ik heb bijvoorbeeld directeuren en schoolbesturen begeleid bij financiële zaken en ik was dephouder van het Bijenhuis. Op financieel gebied en op bijengebied was ik dus al aardig ingevoerd.”

Ideële doelen

“Ik durf wel te zeggen dat het bedrijf een middel is; het is een voertuig om onze ideële doelen te realiseren. Je zou daarvoor ook bedelacties op touw kunnen zetten. Dat kan. Maar als ik zie wat er mogelijk is op het gebied van ondernemen... Kijk maar eens op changeinbusiness.nl, dan snap je wat ons voor ogen staat. Ik vind dat we het in Nederland beter kunnen doen als het om ondernemen gaat. Die graaicultuur, die zie je overal. Die heeft geen toekomst, daar gaat het niet om, dat is onze visie ook niet.

Ik ga uit van drie dingen. Eerst moet je zelf een boterham kunnen verdienen, anders kun je niks betekenen voor een ander. Daarnaast mag je in al je doen en laten een ander niets te kort doen en je mag een ander al helemaal geen schade toebrengen. Dat geldt tot slot ook voor de natuur. Ik zeg dat ook vanuit mijn christelijke levenshouding. Dit is iets wat we uit liefde van en tot God mogen doen. Daar ligt het in verankerd. Die weg kiezen wij en dus zijn we soms met wat minder tevreden. Dat willen we graag op een educatieve en een sociale manier gestalte geven. Eerst kregen we leerlingen aangeboden uit het speciale onderwijs. Mensen belden op of we een stageplaats hadden. Het ging om leerlingen zonder diploma of startbekwaamheid. Als het even kon, dan bleven ze hangen bij ons. Dan zie ik vervolgens dat leerlingen op bepaalde plaatsen in het bedrijf floreerden. Dat proberen we dan uit te bouwen. Zo hadden we een stagiair die handig was met potjes. Dat ging perfect. Dat zetten we dan door en nu hebben we een uitgebreid pottenaanbod. Dat soort dingen beginnen met stages. Daarna kwamen de mensen die om psychische redenen uit het arbeidsproces vielen. In de toekomst wil de Gemeente ook mensen uit de wet ‘Werk en Bijstand’ een plaats geven bij bedrijven en er komt een wetswijziging aan met betrekking tot Wajongers. Wij weten als geen ander hoe je die mensen in een bedrijf hun draai moet laten vinden.”

Volumestijging en een nieuw soort imker

“In eerste instantie wilden we niets veranderen. We hebben gewoon de boel aan de praat gehouden; op de winkel gepast. We moesten eerst maar eens

Het bijenbedrijf ‘De Werkbij’ bestaat sinds 1974. Het werd opgericht door het echtpaar Kees en Wil van Holland. Na veel omwegen werd het bedrijf in 2009 verkocht aan de echt)paren Van den Hoek en Verrips. In de tussentijd was ‘Kees’ een begrip geworden. Een paar maanden geleden nam het bedrijf een nieuwe ruimte in gebruik in Veenendaal; er moet nog veel gebeuren. De indrukwekkende stellingen staan er al en de verzendingen voor de internethandel worden hier ook al in orde gemaakt. Een aantal zaken is nog niet af, zoals een productielijn voor de honingverwerking, compleet met een temperatuurkamer voor de honing. Het bekende bedrijfspand in het nabijgelegen Rhenen blijft overigens gewoon in gebruik.

De ‘beebuzz’. In te huren en in te zetten voor educatieve doeleinden.

ervaren wat het is om tot je knieën in de modder te staan. Het was rennen om alles bij te houden. Ik nam de telefoon aan terwijl ik stond te etiketteren. We verdienen ons geld nu met de bestuiving, de handel in imkersproducten en de honinghandel, maar we zijn ook een groothandel. We voorzien grote imkers en collega's, maar bijvoorbeeld ook boerderijwinkels. Op al die onderdelen zie je volumestijging. Ik ben daar in het begin niet eens naar op zoek geweest. We hebben tegenwoordig wel Ernst in dienst, die zich bezighoudt met verkoop. Het is heel lastig om inzichtelijk te krijgen wat je met de bestuiving echt verdient. Dat gaan we monitoren door uren te schrijven. Ik heb sterk het gevoel dat

Boven: De bedrijfsruimte in Veenendaal.

Onder: 'De dekseltjesmuur'. De hele wand is bezet met dekseltjes in alle soorten en maten.

de adviesprijzen niet gebaseerd zijn op economisch rekenwerk. Maar ja, als we het duurder maken, gaan nog meer telers op de hommels over. Hommels worden vaak in Oost-Europa geteeld en tegen onwaarschijnlijk lage prijzen verkocht. Vervolgens gaan de hommeldozen met daarin nog de afgedankte, kaalgevlagen volkjes zo op de vuilnishoop. Dat vergroot de afvalberg en voor de hommels lijkt weinig respect te zijn. Een imker is een ander mens; die heeft als basis de liefde voor zijn bijen. We brengen ze gezond weg en als ze terugkomen zijn ze verzwakt en dan moeten we ze weer goed zien te krijgen. Moet je eens kijken wat wij doen na afloop! Ik wil dat soort ethische en milieargumenten gebruiken in de concurrentie met de hommels.

De zaak is enorm uitgebreid. Ik schat dat we verdrievoudigd zijn. Dat komt volgens mij door een verschuiving in de imkerspopulatie. Ik ging lang geleden naar de bouwmarkt toe; ik kocht wat planken en ik bouwde mijn eigen kast. Die categorie imkers wordt steeds kleiner. Nu zie ik een autootje aankomen en ik denk: low budget. Toch geven ze een vermogen uit. Iedereen wil kennelijk bijdragen aan een duurzame samenleving. Mensen willen graag echt iets doen voor de bijen. Dan zijn ze bereid om hun geld – en dat is er – daaraan uit te geven. De oude imker maakte van sinaasappelkistjes bijenkasten. Die wilde financiële winst. Daar is niets mis mee, maar de nieuwe imker wil een ander soort winst. Verder zou de crisis wel eens gunstig kunnen zijn voor ons. Veel mensen die hun baan kwijt zijn, gaan bijen houden.”

13 tot en met 16 jaar

“We krijgen vaak schoolklassen op bezoek. De leeftijdscategorie van 13 tot en met 16 jaar vind ik het spannendst. Ze zijn binnen twee minuten doodstil. Dan vragen docenten, Kees, hoe doe je dat? Dan zeg ik, jij geeft antwoorden, ik niet. Een opvoeder moet zichzelf overbodig maken. Dan pak ik een zesramer en dan vraag ik aan een leerling, denk je dat er wat in zit? Zal ik hem open maken? Je bent bang hè? Dat is goed. Je mag best een beetje respect hebben. Als je iemand niet kent, dan vertrouw je hem niet. Dat is met die bijen ook zo. Als jij die bijen vertrouwt, vertrouwen ze jou ook. Dat heeft met jezelf te maken. Scholieren met wie op school geen land te bezeilen is, zijn hier een en al aandacht. Ik zit serieus te denken aan een paar grote bijenstallen waar elke week een vaste groep jongeren komt die problemen veroorzaakt. Dan druk ik ze bij wijze van spreken met hun neus in de bijen. Kijk, zo werkt een bijenvolk, neem er een voorbeeld aan! Dat lijkt mij mooi om te initiëren. Zo kan ik mensen die bedreven zijn met bijen en in de omgang met jongeren de ruimte geven. Dat vind ik gewoon prachtig.”